

Opheffing van de eerste Corona Lockdown, zaterdag 6 juni 2020:

heropening van de drie museumlocaties van de gemeente Brielle

Historisch Museum Den Briel in Brielle

vuurtoren de Stenen Baak in Oostvoorne

en het Visserijmuseum in Zwartewaal

Beleid en uitvoering

Het museum voerde in 2020 het collegeprogramma 2018-2022 uit evenals het juli 2017 door de raad geaccordeerde *De Poorten Open*.

Museumbeleidsplan 2017-2023 en alle daarin genoemde wettelijke verplichtingen en regelingen zoals de Erfgoedwet, de ICOM en de leidraad voor de museale beroepsethiek.

Begin 2020 werd de wereld opgeschrikt door een epidemie, later pandemie: Corona, enige tijd daarna *COVID* genoemd.

Beleid en uitvoering veranderden drastisch.

Het leven in Nederland ging op slot: scholen, culturele instellingen, musea, zwembaden, hotels, horecagelegenheden, winkels etc. moesten gesloten blijven voor het publiek.

De eerste sluiting van het museum begon, zoals in heel Nederland, op donderdag 12 maart. Zowel voor het publiek als voor de circa zestig museumvrijwilligers die volgens de Nederlandse regering tot de risicogroep behoorden.

Thuiswerken werd de opdracht, maar de vier vaste medewerkers (er was 1 langdurige vacature) konden voor het grootste gedeelte op hun eigen, ruime werkplek doorwerken. De voorbereidende, inhoudelijke werkzaamheden voor tentoonstellingen, publicaties, de binnenstad- en havenvisie, het jubileumjaar 2022 etc. konden doorgang vinden.

Er volgde een periode die bestond uit het bedenken van plannen van aanpak, deze bespreken met het gemeentelijke crisisteam, ze bestuurlijk laten vaststellen, ze herzien omdat de regering andere inzichten kreeg, voorbeeldprotocollen toepassen van de museumvereniging, de museumzalen opnieuw inrichten met pijlen en stickers op de muren en vloeren, eenrichtingverkeer, de 1,5 meter maatschappij, dispensers en papieren zakdoeken in de museumzalen, verplicht vooraf online reserveren, tijdsloten, mondkapjes, vaccinaties, een avondklok en uiteindelijk de Corona check app.

Onder strenge voorwaarden gingen de drie museumlocaties op zaterdag 6 juni 2020 weer open voor het publiek. Van rechtswege konden niet alle vrijwilligers meteen worden ingezet. Het museum maakte dankbaar gebruik van de collega's van sportcomplex De Dukdalf, die bereid waren de receptietaak van het museum in te vullen.

De Stenen Baak en het Visserijmuseum waren zoals gebruikelijk geopend tot 1 november, de start van het winterseizoen.

De tweede lockdown zorgde er echter voor dat het museum aan de Markt in Brielle van 5 november t/m 18 november weer moest sluiten én vanaf 15 december wat tot ver in 2021 duurde.

Om het museum op de kaart te houden en om feeling te houden met de vrijwilligers was mmv de museumcommissie een actie verzonnen die er uit bestond dat de vrijwilligers gevraagd zou worden een filmpje te leveren van zijn/haar favoriete museumobject of -plaats. Dit resulteerde in 75 filmpjes van vrijwilligers, vaste medewerkers, collega-ambtenaren die 75 dagen achter elkaar door webmaster Karen de Moor werden ge-edit, gemonteerd en geplaatst op de website. De waardering in den lande voor deze actie was groot. Het leverde het museum en de stad Brielle een stukje in de *Telegraaf* op.

De titel van de actie was **MUSEUMDEUR OP EEN KIER.**

Onderzoek toekomst museum

Het onderzoek door Berenschot naar de toekomst van het museum, in 2019 opgedragen door het college van B&W, kon doorgang vinden. Rapport en aanbevelingen werden door de gemeenteraad van Brielle unaniem vastgesteld op 24 november 2020.

De medewerkers, vast en vrijwillig, werden over de uitkomsten van het onderzoek door de gemeentesecretaris geïnformeerd in een speciaal voor hen belegde bijeenkomst in november, tussen twee lockdowns in.

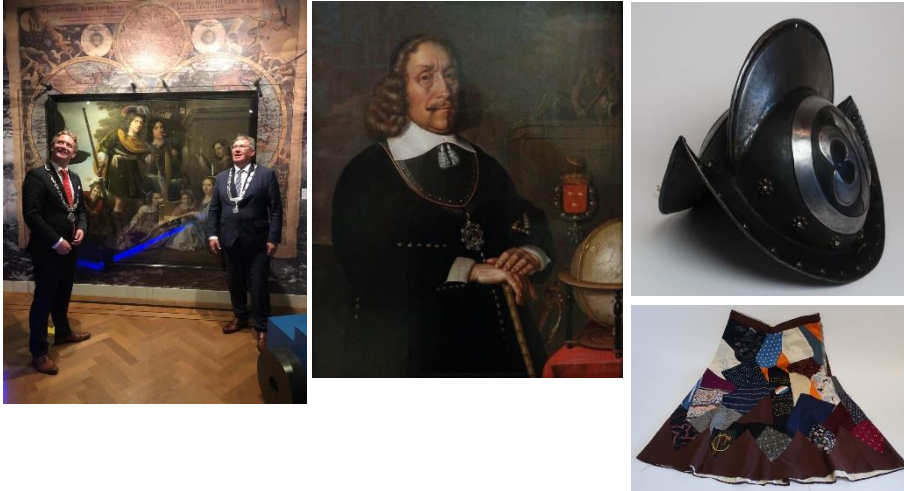
Collectiebeheer

De collectieregistratie kon doorgang vinden evenals de werkzaamheden behoud/beheer. De zorg voor de klimaatbeheersing (het vullen en legen van de klimaatapparatuur) werd waargenomen door drie vaste medewerkers en een jeugdige, voormalig vrijwilliger. Het museum verkreeg tientallen schenkingen. En drie belangrijke bruiklenen.

Vaste presentatie

De vaste presentatie werd aangevuld met een langdurig bruikleen van Museum Gouda: een portret van de kinderen van Maarten Tromp van de hand van Jacob Willemsz Delff II uit circa 1650. Het bruikleen werd mede mogelijk gemaakt door Historische Vereniging de Brielse Maasmond die de restauratie financierde. De overdracht van het schilderij door de burgemeester van Gouda, Pieter Verhoeven, aan de burgemeester van Brielle, Gregor Rensen, vond plaats op 1 oktober 2020. Niet voor de 150 genodigden in de Sint-Catharijnekkerk, die vanwege de ernst van Corona moesten worden afgezegd. De overdracht vond plaats voor een heel select

gezelschap in de raadzaal van het stadhuis/museum. Van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed ontving het museum een portret van Witte de With, geschilderd door Abraham Westervelt (inv. nr. C 99) en 2 morions (inv. nr. R174-2010-A en B). Beide voorwerpen werden aan de vaste presentatie toegevoegd. Voorbeeld van een schenking in 2020 was een nationale feestrok uit 1946.

Op 1 oktober 2020 werden ook de nieuwe onderwijsprogramma's *Ahoy Zeebonden* (voor het PO) en *Vaarwel* (voor het VO) gepresenteerd. Beide programma's zijn ontwikkeld door Tineke de Jong van Bureau *Glos* die daarmee gedurende meer dan een half jaar in de vacature museumeducatie voorzag.

Tentoonstellingen

De tentoonstelling over Maarten Tromp en Witte de With, waarvan de organisatie in een ver gevorderd stadium verkeerde, kon niet anders dan worden geannuleerd.

Voor het idee eind maart voor de tentoonstelling "Corona in de Stad" werd geen bestuurlijk akkoord verkregen.

De presentatie 75 Jaar vrijheid (75 jaar na het einde WO II) werd een paar maanden uitgesteld en in de zomermaanden getoond.

De voorbereidingen presentatie Schatten van Voorne werden gestart evenals die voor de tentoonstellingen 2021-2023.

(Facilitering) cultuureducatie

De onderwijsprogramma's van het museum werden ten gevolge van Corona niet aangeboden en door de scholen niet afgenomen. Er waren geen digitale versies van de schoolprogramma's voorhanden.

Voor de vacature medewerker educatie werd *Bureau Glos* ingehuurd van vacaturegelden.

Een bezoek van één schoolklas kon nog net voor de tweede lockdown doorgang vinden: Lumey vertelt.

Publieksactiviteiten

Vele activiteiten moesten worden afgezegd, zoals het Museumweekend met *Stap in een Schilderij* en de activiteiten Kerstvakantie met *Stap in een schilderij*. Sommige activiteiten vonden wel doorgang zoals op 15 januari de taxatiedag van Vendu Rotterdam.

Als alternatief voor de groepsrondleidingen werd bedacht: grootse rondleidingen voor heel klein gezelschappen. De aankondiging bevatte foto's van de rondleiders bij, in navolging van Museumdeur op een Kier, hun favoriete voorwerp of plaats. Het programma werd niet afgenomen. De angst om in Coronatijd een museum te bezoeken was, zoals ook elders in het land het geval was, goed merkbaar.

Bezoekers

Het bezoekersaantal van de museumlocaties werd bijna gehalveerd. Het museum in Brielle werd door nog net geen 5.500 mensen bezocht, de Stenen Baak door ruim 1.500 en het Visserijmuseum door enkele tientallen bezoekers.

Wetenschappelijk onderzoek en publicaties

Roel Slachmuylders kon doorwerken aan zijn publicatie die in 2022 zou uitkomen onder de titel *Stormachtig april 1572. Brielle en Voorne, Libertatis Primitiae: Eerste Vruchten van de Vrijheid*.

De publicatie van dr. Ronald Prud'homme van Reine bij de geannuleerde tentoonstelling *Maarten Tromp en Witte de With. Brielse Admirals in Oorlog* werd wel uitgebracht. Een geplande lezing moest geannuleerd worden. In plaats daarvan werd met Prud'homme van Reine een filmpje in het museum opgenomen. Deze is altijd te zien via de website en YouTube.

Bijdrage citymarketing en samenwerking

Met diverse instellingen in Brielle (zoals Historische Vereniging De Brielse Maasmond, de Culturele Commissie Sint-Catharijnekkerk, BBV, Stichting Kunst en Cultuur Brielle en OP Voorne Putten) nam het museum als aanbieder van cultureel erfgoed en/of als organisator deel aan activiteiten

(bijvoorbeeld de werkgroep citymarketing en Bruisend Brielle) om de stad in zijn totaal te vermarkten en het verblijfstoerisme te vergroten.

Publiciteit

Ondanks Corona voerde het museum het reguliere publiciteitsbeleid uit. Door Herman Pleij werd het museum in de agenda 2020 van de postcodeloterij aangekondigd als onbekende parel.

Met het tijdschrift *Libelle* organiseerde het museum een publieksactie die echter geen doorgang kon vinden.

De NTR maakte in september opnames in de Martelarenzaal voor de buitengewoon succesvolle televisieserie *Het Verhaal van Nederland*.

Verder werden van de geplande activiteiten persberichten uitgestuurd, alsook voor de annuleringen en werd veelvuldig de social media ingezet.

De website

Deze werd veel geraadpleegd, onder meer voor de filmpjes *Museumdeur op een Kier* op de 75 achtereenvolgende dagen.

Alle activiteiten werden op de website van het museum gepubliceerd.

Personeel

De fte bedroeg in 2020 3,5 verdeeld over vijf functionarissen, waarvan 3,1 fte aan specialistische museumfuncties en 0,4 fte aan administratieve ondersteuning. Per 1/9 werd een medewerker educatie aangesteld.

Het aantal vrijwilligers was in 2019 toegenomen tot circa 60.

Na de heropening op 6 juni konden of wilden niet alle vrijwilligers weer direct aan de slag. Het museum werd voor zijn openstelling gedurende enkele weken ondersteund door collega's van de Dukdalf.

Vanaf eind 2020 kreeg het museum een stagiair die daarna weekendsuppoost voor het museum werd.

Op 13 januari van 2020 vond het vrijwilligersuitje plaats. Dat voerde naar Delft en Museum Het Prinsenhof waar de tentoonstelling over Pieter de Hooch te zien was.

De feestelijke eindejaarsbijeenkomst voor de vrijwilligers in december moest geannuleerd worden.

Financiën

De uitgaven van het museum waren fors lager t.o.v. 2019. Uiteraard ten gevolge van het annuleren van de tijdelijke tentoonstelling en daarmee samenhangende kosten voor transport en publieksactiviteiten. Deze niet uitgegeven gelden werden zoals bedoeld in de reserverekening museum gestort en in 2021 ingezet voor vervanging en uitbreiding van de klimaatbeheersingsapparatuur. Het museum ontving Coronasubsidie van het Mondriaanfonds. Eind december werd bericht ontvangen dat de provinciale subsidie van € 20.000 voor het museumproject archeologie, gestart in 2018, definitief was toegekend.

Andere inkomsten betrof de € 3.000 van de Historische Vereniging voor de restauratie van het portret met de kinderen Maarten Tromp. En de circa € 5.000 van de gemeente Westvoorne als bijdrage van 50% in de kosten voor de Stenen Baak.

Museumcommissie

De museumcommissie, adviescommissie voor college en raad, kwam in 2020 meerdere malen bijeen en had een vertegenwoordiging in de begeleidingscommissie voor het onderzoek door Berenschot.

Marijke Holtrop, directeur
Historisch Museum Den Briel, gemeente Brielle
Laatstelijk bijgewerkt 28 augustus 2023